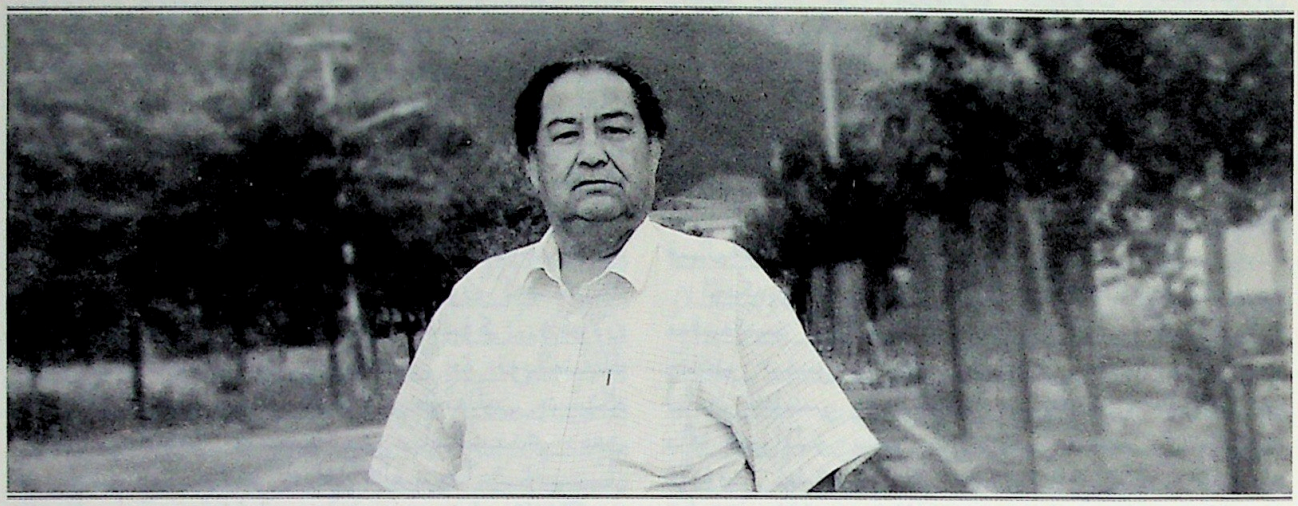

مەڭگۈلۈك ئۇستاز

(ئەسلىمە)

ئادىل مۇھەممەت تۇران

يادنامە

كۆزنى يۇمۇپ ـ ئاچقۇچە ئۇستاز مۇتەللىپ سېيىت ئارىمىزدىن كەتكىلى بىر يىل بوپتۇ. بۇ بىر يىلدا مەرھۇمنىڭ بالىچاقلىرى، قېرىنداشلىرى دەسلەپ ئۇنىڭ ۋاقتىسىز كېتىپ قالغانلىقىغا ئىشىنەلمەي گاڭگىراش ئىچىدە ياش تۆككەن بولسا، مەرھۇمنىڭ زامانداشلىرى كۆڭلىدە كىر يوق، ئەپۇچان، باغرى ئاتەش جان دوستىدىن ئايرىلغانلىقىغا نادامەت چېكىپ ئۇھ تارتىشماقتا؛ مەرھۇمنىڭ قەلەمكەش دوستلىرى ۋە شاگىرتلىرى ھەر قېتىملىق يىغىلىش، سالام ـ سەھەتلىرىدە، ئۇنىڭغا بولغان چەكسىز سېغىنىش ھۆرمىتى بىلەن سۆكۈت قىلىشماقتا، مەرھۇمنىڭ نامىنى پىچىرلاشماقتا...

دەرۋەقە، مۇتەللىپ سېيىتنىڭ كەتكىنى بىز ئۈچۈن بەك چوڭ يوقىتىش بولدى. ئۇنىڭ قووۋم ـ قېرىنداشلىرى، بالىچاقلىرى كۆيۈمچان باغرى دەريا بىر ئاتىدىن ئايرىلدى؛ مەكت دولان مەدەنىيىتى ئۆزىنىڭ ئۇن ـ تىنسىز تەر تۆكىدىغان بىر پەرۋىشكارىدىن ئايرىلدى؛ مەكت خەلقى ۋە ئۇنىڭ دوستلىرى، قەلەمكەشلەر، سەردىشى ۋە مول ھوسۇللۇق يازغۇچىسىدىن ئايرىلدى. بۇ ئايرىلىش، بۇ جۇدالىق تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ فېۋرالدىكى سوغۇق شامىلىغا ئوخشاش ھەممە كىشىنىڭ، مەرھۇمنىڭ نامى قەلبىگە چېكىلگەن تىرىك جانىنىڭ قەلبىنى سىيپاپ ئۆتمەكتە، ئۇنىڭ يوقلىقىنى ھېس قىلدۇرماقتا ئىدى...

مەن بۇ بىر يىلدا مەرھۇم بىلەن تالاي قېتىم خىيالىمدا، چۈشلىرىمدە مۇڭداشتىم. ھەر قېتىم «دولان مەدەنىيىتى» ژۇرنىلىنىڭ بېسىلىشقا مېڭىش ئالدىدىكى نۆسخىسى ئالدىمغا كەلگەندە، تۇنجى بولۇپ، ئۇستاز مۇتەللىپ سېيىتنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرىمەن، ئۇ گويا ژۇرنالنىڭ ھەربىر سانىنى

ئەۋلاد گۈرۈپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار نامىيرى

ئەۋجىگە چىقتى. بۇ سۈرەت مەرھۇم ۋاپات بولۇشتىن بىر كۈن ئاۋۋال مەرھۇم مەكتەت ناھىيەسى بازار جەمى پېزىسى چامغۇرلۇق كەنتىگە خىزمەت ئەترىتى بولۇپ چۈشكەن ئاپتونوم رايونلۇق ئەدەبىيات ـ سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غەيرەت ئاسمىنى ئۇزىتىپ قويۇش ئۈچۈن بارغان چاغدىكى سۈرەت بولۇپ، كوللېكتىپ ۋە يالغۇز چۈشكەن بۇ سۈرەتتە مەرھۇم ئاجايىپ سالاپەت ۋە ئىنسانىي مېھىر ـ مۇھەببەت پىغپ تۇرغان قىياپەتتە ئىدى. ئۇنىڭ سۈرەتتىكى بۇ قىياپىتىنى ئۇنىڭ ھايات قىسمىتى، خاراكتېرى ۋە ئىنسانىي پەزىلىتى، ئادەمىيلىكىگە تەققاسلاشقا بولاتتى!

مەرھۇمنىڭ نەزىرىسى بېرىلدى. مەن ئاردا مەرھۇمنىڭ تۇپراق بېشىغا چىقتىم، ئۇزاق دۇئا ۋە سۇكۇتتىن كېيىن، مەن ئۇنىڭ يېڭى قوپۇرۇلغان كاكىل لايلىرى تېخى قۇرۇمىغان قەبرىسى بىلەن خوشلاشتىم. قەبرە بىلەن خوشلىشىپ يولغا چىققاندا قىيالماسلىق بىلەن ئۇنىڭ قەبرىسىگە قارىدىم، تۇرۇپلا ئۇ قەبرىدىن قوپۇپ ماڭا قول پۇلاڭلاتقاندەك قىلدى. ئىزغىرىن شامال ئۇنىڭ شۇبرلاشلىرىنى ئېلىپ قۇلاق تۈۋىمنى سىيپاپ ئۆتتى. شۇئان قەلبىم باشقا بىر ھاياجان، باشقا بىر قايغۇ ـ ھەسرەت بىلەن تىترەپ كەتتى! مەن بۇنىڭ بىر خىل خىيالىي تۇيغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىپ تۇرساممۇ، بىراق، مەن مۇتەللىپكامنىڭ نېمە دېمەكچى ئىكەنلىكىنى، تېخى ئارزۇ ـ ئارمان پېتى قېلىپ قالغان قانداق ئارمانلىرىنىڭ بارلىقىنى بىلىپ يەتتىم. ئۇ ماڭا شۇ ئارزۇ، ئىستەك، ئارمانلىرىنى جېكىلەۋاتاتتى...

مەن مەرھۇمنىڭ نەزىرىسىنى تۇگىتىپ، قەشقەر ئارقىلىق ئۈرۈمچىگە قايتتىم. بىراق قەلبىم ۋە مەرھۇم بىلەن بىرگە بولغان ھايات قىسسەم، ئەسلىمىلىرىم يەنىلا شۇ مەكتىتە قالدى...

مۇتەللىپكام مېنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەتتىكى ئۇستازىم ۋە پەرۋىشكارىم ئىدى

تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى يانتاق يېزىسىدا پۈتكۈزۈپ، تولۇق ئوتتۇرىدا ئوقۇش ئۈچۈن ناھىيە مەركىزىگە ـ ناھىيەلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپكە كەلگەن چاغلار ئىدى. ئەينى چاغدا، يانتاق يېزىسىدا مۇختار قادىر ھۇنزاد، ئەختەم ئۆمەر، ئىمىن رەمتۇل ۋە مەخمەت ياقۇپ (يانتاق يېزىلىق مەدەنىيەت پونكىتىنىڭ باشلىقى) قاتارلىق قەلەم ساھىبلىرىنىڭ تەسىرى، يېتەكلىشى بىلەن، ئەدەبىيات ھەۋەسكارى سۈپىتىدە بۇ ساھەگە كىرگەن ھەم ئۇلار ئاغزىدىن ناھىيەمىزدىكى مۇتەللىپ سېيىت، تۇرسۇنبەگ ئىبراھىم تايماس، مۇساجان يۇنۇس، مۇھەممەتجان ھۇسەيىن، تۇرسۇن مەتنىياز، نورىمان ناسىر قاتارلىق قەلەم ساھىبلىرىنىڭ گېپىنى كۆپ ئاڭلايدىغان، بىر ـ ئىككى قېتىم دىدارلىشىش پۇرسىتىگە ئىگە بولغان ئىدىم. قەلبىمدە مەكتە ناھىيەسىدىكى بۇ قەلەم ساھىبلىرىگە نىسبەتەن ئاجايىپ چوڭ ھۆرمەت ۋە ھەۋەس بار ئىدى. ئۇلارنىڭ مۇبارەك نامىنى چەكسىز ئىپتىخارلىق بىلەن تىلغا ئالاتتىم. مېنىڭ ناھىيە مەركىزىگە ئوقۇشقا كېلىشىم، ھاياتمىدىكى تۇنجى بۇرىلىش بولۇپ قالدى. چۈنكى مەن كىتاب خۇمارلىق ۋە ئەدەبىي ئىجادىيەتكە بولغان بالىلارچە ھەۋىسىم بىلەن بۇ ساھەگە بەك ھەۋەس قىلساممۇ، بىراق ياشلىقتىكى بەڭباش تۇيغۇ، خىياللار مېنى ئاللىقاياقلارغا ئېلىپ قېچىۋاتقان، توسۇن ئاتتەك قاڭقىپ يۈرگەن شۇ يىللاردا، مەن چوڭ كۆرگەن، قوللىرىنى كۆزۈمگە سۈرتىۋىش ئارزۇلىرىدا پۈرسەت ئىزدەپ يۈرگەن بۇ زاتى مۇبارەكلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئوقۇش، ماڭا تېپىلغۇسىز پۇرسەت ئېلىپ كەلگەنىدى. شۇنداقلا ھاياتمىدىكى ئەڭ چوڭ ئامىتىم بولۇپ ھېسابلىناتتى.

ئەينى چاغدا، مۇتەللىپ سېيىت بىلەن تۇرسۇنبەگ ئىبراھىم تايماس ناھىيەلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى ۋە ناھىيەلىك مەدەنىيەت يۇرتىدا ئىدى. مۇساجان يۇنۇس بولسا ناھىيەلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپتە ئىدى. مۇختار قادىر ھۇنزادە پوسكام نېفىت بازىسىدا ئىدى (ئۇ پۇرسەت بولسىلا مەكتىتە بولاتتى)، ئەختەم ئۆمەر بىلەن ئىمىن رەمتۇل يانتاق يېزىسىدا ئىشلەۋاتقان ئىدى. ھەر قېتىم مۇختار قادىر ھۇنزادىنىڭ يۇرتىغا قايتقان ۋاقتى ۋە ئەختەم ئۆمەرنىڭ ناھىيەگە كەلگەن ۋاقتى مەن ئۈچۈن بايرام بولاتتى، مۇشۇ پۇرسەتتە مەن ناھىيە مەركىزىدىكى ۋە ھەرقايسى يېزىلاردىكى قەلەم ئىگىلىرى بىلەن كۆرۈشۈش پۇرسىتىگە ئىگە بولاتتىم.

1985 ـ يىلى مەكتە ناھىيەلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى باش بولۇپ مۇتەللىپ سېيىتنىڭ مەسئۇللۇقىدا «دولان دەرياسى» ناملىق ئەدەبىي توپلامنى چىقاردى. مېنىڭ مۇھتەرەم ئۇستازلارنىڭ ئىلھام بېرىشى ۋە يېتەكلىشى بىلەن يېزىلغان «يانتاق» ناملىق نەسرىم بۇ توپلامغا كىرگۈزۈلدى. بۇ، مېنىڭ يېزىقچىلىق ھاياتمىدىكى تۇنجى قېتىم مەتبۇئات يۈزىدە ئېلان قىلىنغان

ئەسىرىم بولغاچقىمۇ نەچچە كۈننى ھاياجان ئىچىدە ئۆتكۈزگەن ئىدىم. ئۇ چاغدىكى خۇشاللىقىمنى مۇشۇنداق دەقىقىنى بېشىدىن ئۆتكۈزگەن ئادەم ھېس قىلالايدۇ. مېنىڭ بۇ خىل ھاياجىنىمغا تۈنجى بولۇپ ھەمراھ بولغان ۋە مېنى چىن قەلبىدىن تەبرىكلىگەن ئادەم ــ مۇتەللىپ سىيىت بىلەن تۇرسۇنبەگ ئىبراھىم تايماس ئىدى. بۇ ئەسىرنىڭ ئىلان قىلىنىشى مەن ئۈچۈن ئەدەبىي ئىجادىيەت ساھەسىگە قەدەم قويغىنىمدىن دېرەك بېرىش بىلەن بىرگە، بۇ ئۇستازلار ئوتتۇرىسىدا ئىنتايىن مۇستەھكەم دوستلۇق ئورناتقان ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، مەن مەكتەپ قەلەمكەشلىرى ئارىسىغا قوشۇلدۇم. بىراق، ئەينى چاغدا مېنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپەم يەنىلا ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا تەييارلىق قىلىش بولغاچقا، ئەدەبىي ئىجادىيەتكە بەك ئاكتىپ قاتنىشىپ كېتەلمىدىم.

1986 ــ يىلى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىنى تۈگىتىپ، ئۆيدە خەۋەر كۈتۈپ تۇرغان ۋاقتىلىرىم ئىدى (ئېھتىمال بۇ چاغ 8 ــ ئاينىڭ باشلىرى بولسا كېرەك). بىر كۈنى، مۇتەللىپكام بىرسىدىن «تارىم غۇنچىلىرى»غا بىر پارچە ھېكايەمنىڭ چىققانلىق خەۋىرىنى ئەۋەتىپتۇ. ئۇ چاغدا بىزنىڭ ئۆيۈ يانتاق پېزىسىدا ئىدى. مەن ئەتىسى ئۈچۈپ دېگۈدەك ناھىيەگە كېلىپ مۇتەللىپكام، تۇرسۇنكاملار بىلەن كۆرۈشتۇم. قولۇمدىكى «تارىم غۇنچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 7 ــ سانىغا بېسىلغان «مېنىڭ كۆز يېشىم» ناملىق ھېكايەمگە قاراپ، قەلبىمدىكى ھاياجانىنى ئاران دېگۈدەك بېسىپ سۈكۈتتە تۇرۇپ كەتتىم... ئۇلار كۆپنى كۆرگەن، ھاياتىدا بۇنداق ھاجانلىق مىنۇتلارنى كۆپلەپ ئۆتكۈزگەن ئادەملەر بولغاچ، مېنىڭ ھازىرقى ھېسسىيات، قەلب تەۋرىشلىرىمنى بىلىپ تۇراتتى، ئەلۋەتتە!

ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چاغلىرىمدا مەكتەپ قەلەمكەشلىرى بىلەن ئىزچىل ئالاقە قىلىپ تۇردۇم. گەرچە بىزگە دائىم كۆرۈشۈپ تۇرۇش پۇرسىتى بولمىسىمۇ، بىراق ئارىمىزدىكى خەت ئالاقە ئۈزۈلۈپ قالمىدى. ھەر قېتىم قىشلىق، يازلىق تەتىللەردە يۇرتقا قايتقان چاغلىرىم ماڭا بايرام بولاتتى. مۇنداق چاغلاردا مەن مۇتەللىپكام باشچىلىقىدىكى مەكتەپ قەلەمكەشلىرىنىڭ ھەر خىل پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىپ، بۇ پائالىيەتچان، ھارماس ئاكتىنىڭ روھىدىن ئىلھام ئالاتتىم.

مەن ئالىي مەكتەپنى پۈتكۈزۈپ، مۇتەللىپكام بىلەن بىرگە ئىشلەش پۇرسىتىگە ئېرىشتىم. بۇ مېنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەت ۋە تارىخ ــ مەدەنىيەت تەتقىقات ساھەسىدىكى كېيىنكى نەتىجىلىرىمگە ئاساس سېلىشىمغا پۇرسەت بولغان ئىدى. چۈنكى مۇتەللىپكام ناھايىتى قابىل مەمۇرىي رەھبەر بولۇپلا قالماي، بەلكى تەلەپچان پېتەكچى، ماھىر باشلامچى ئىدى. بۇ مېنى خىزمەتتىلا ئەمەس، بەلكى ئەدەبىي ئىجادىيەت ۋە تارىخ ــ مەدەنىيەت تەتقىقاتىدا پېتەكلىدى. يۇقىرى تەلەپ، يۇمشاق بېسىم بىلەن مېنى بۇ ساھەگە سىڭدۈرۈۋەتتى. مانا ئەمدى ئويلىسام، ئۇ ئۆزىنىڭ نۇرغۇن ئارزۇ ــ ئارمانلىرىنى ماڭا سىڭدۈرگەن، ماڭا يۈكلىگەن ئىكەن.

مۇتەللىپكام بىر ھارماس تۈلپار، پىشقان قەلەم ساھىبى ۋە مول ھوسۇللۇق يازغۇچى ئىدى. بىراق، ئۇنىڭ مۇتلەق كۆپ ۋاقتى مەمۇرىي خىزمەت ۋە ھەر خىل پائالىيەتلەرنى تەشكىللەش بىلەن بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەت ۋە مەدەنىيەت تەتقىقات ئىشلىرىغا ئېشىنالمىغان ئىدى. شۇڭا، ئۇنىڭ ھازىرغىچە «مۇڭگۈزدىكى ئاممەت»، «ئاممىۋى مەدەنىيەت»، «دولان مەشرەپ ــ مۇقاملىرى»، «ئۇيغۇر دولان خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى جەۋھەرلىرى ــ مەكت قىسمى» (ئادىل مۇھەممەت بىلەن بىللە تۈزگەن) قاتارلىق ئەسەرلىرى نەشر قىلىنىپ، «سناقتا قالغان مۇھەببەت»، «مەركىتلەر»، «زوردۇن سابىر ۋە مەكت»، «توغراق ئوغلى»، «بۇلبۇلىستان» قاتارلىق ئەسەرلىرى نەشرىيات ئورۇنلىرىغا تاپشۇرۇلغاندىن باشقا، تېخى ئارمان پېتى قالغان نۇرغۇن پىلان، غايىلىرى بار ئىدى.

مۇتەللىپكام مېنىڭ خىزمەتتىكى ئۇستازىم ئىدى

ھازىرغىچە بولغان 24 يىللىق خىزمەت ھاياتىمدا ئىلگىرى ــ كېيىن بولۇپ توقۇز ئورۇندا ئىشلەپتىمەن. شۇنىڭ ئىچىدە تۇنجى خىزمەت ئورنۇم مەكت ناھىيەلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى ئىدى. مەن 1991 ــ يىلى 7 ــ ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتنى پۈتكۈزۈپ، قەشقەر ۋىلايەتلىك كادىرلار ئىدارىسىغا تىزىمغا ئالدۇرغىلى كەرسەم (ئەينى چاغدا ئالىي مەكتەپنى پۈتكۈزگەن ئوقۇغۇچىلار بىرتۇتاش تەقسىم قىلىناتتى)، ئۇلار مېنىڭ كەسىپ ئالاھىدىلىكىم بويىچە قەشقەر ۋىلايەتلىك مۇزىي (قەشقەر يىپەك يولى مۇزىيى)غا تەقسىم قىلدىغانلىقىنى، مېنىڭ ئويلىشىپ بېقىشىمنى ھەمدە قەشقەر ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى بىلەن ئالاقە قىلىشىمنى ئېيتتى. بۇ مېنىڭ ھاياتىمدىكى چوڭ تاللاش بولۇپ، بېشىمنى خېلى قاتۇردى. بىراق، مەن ئاتا ــ ئانامنىڭ تاللىشىغا ھۆرمەت قىلدىم ۋە ئاخىرى مەكتكە قايتىشنى

ئەۋلاد گۈرۈپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي نەسىر ۋە قولیازمىلار نامىرى

تاللىدىم (تەقدىر ئاردىدىن تۆت يىل ئۆتكەندە يەنىلا مېنى شۇ ئىدارىغا — قەشقەر ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلارنى قوغداش - باشقۇرۇش ئىدارىسى، قەشقەر يىپەك يولى مۇزېيىغا ئەكېلىپ تاشلىدى) ۋە ناھايىتى تېزلا مەكتە ناھىيەلىك مەدەنىيەت ئىدارىسىغا ئىشقا چۈشتۈم (ئەينى چاغدا شۇ يىلى ئوقۇش پۈتكۈزگەن ئوقۇغۇچىلارنى تېخى خىزمەتكە تەقسىم قىلمىغان ئىدى. كېيىن ئۇقسام مۇتەللىپكام شۇ چاغدىكى مەكتە ناھىيەلىك پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئىمىن ئۆمەرنى ئىزدەپ مېنىڭ خىزمەت تەقسىمات ئىشىمنى ئالدىن پۈتكۈزگەن ئىكەن). شۇنداق قىلىپ، 1991 - يىلى 9 - ئاينىڭ 3 - كۈنى مەن مۇتەللىپكامغا خىزمەتداش بولۇپ قالدىم (ئەينى چاغدا مۇتەللىپكام مەدەنىيەت ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئىكەن). ماڭا مەدەنىيەت يادىكارلىقلارنى قوغداش - باشقۇرۇش خىزمىتى بىلەن كاتىپلىق خىزمىتى تەقسىم قىلىندى.

مۇتەللىپكام خىزمەتتە قاتتىق تەلەپچان ۋە كەڭ قورساق، ئوچۇق - يورۇق ئىدى. ئۇنىڭ خىزمەتتىكى تەلەپچانلىقى، خىزمەتكە تۇتقان پوزىتسىيەسى ۋە ئىنچىكىلىكىدە ئىپادىلەنسە، كەڭ قورساق، ئوچۇق - يورۇقلۇقى بولسا باشقىلارغا ئازادە خىزمەت مۇھىتى يارىتىپ بېرىشىدە، سەممىي مۇئامىلىدە ئىپادىلىنەتتى. مەن خىزمەتكە چۈشكەن تۇنجى كۈنىدىن باشلاپ، مۇتەللىپكام كاتىباتلىق ئىشلىرىدا ناھايىتى يۇقىرى تەلەپنى قويدى ۋە ماڭا ئىلگىرى يېزىلغان نۇرغۇن ھۆججەت - ماتېرىياللار ۋە دوكلاتلارنىڭ ئارگىناللىرىنى كۆرۈپ چىقىشقا بەردى. ئۇنىڭ نەزىردە كاتىباتلىق خىزمىتى ئىنچىكە، مەسئۇلىيەتچانلىقى كۈچلۈك ۋە سەجىللىق تەلەپ قىلىنىدىغان خىزمەت بولۇپ، ئۇ ھەر دائىم ماڭا گېزىت - ژۇرناللاردىكى سىياسەت خاراكتېرلىك ماقالىلەرنى ئوقۇشنى تاپىلايتتى. رەھبەرلەرنىڭ ئادەت خاراكتېرلىك سۆزلىرىنى خاتىرىلەشنى چېكلەيتتى (ئۇنىڭ نەزىردە ھەربىر رەھبەرنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى ئۇنىڭ نۇقۇق قابىلىيىتىدە ئىپادە قىلىنىدىغان بولۇپ، ھەر خىل سورۇندىكى نۇتۇقلىرى ۋە ھۆججەت - ماقالىلىرىدە چوقۇم ئادەت خاراكتېرلىك سۆزلىرى دائىم تىلغا ئېلىناتتى ياكى تەكرار ئوتتۇرىغا قويۇلاتتى، مەن ئۇنىڭ بۇ جەھەتتىكى تەلىپى بويىچە ھەر خىل يىغىن ۋە كۆرگەن ھۆججەت - ماتېرىياللاردىن ئۇزۇندى ئېلىپ خاتىرە قالدۇرۇشنى دائىملىق ئادىتىمگە ئايلاندۇردۇم. بۇ خىل ئادەت مەن ناھىيەلىك ھۆكۈمەتتە ھاكىمغا كاتىپ بولغان ۋاقتىمدا بەك ئەسقاتتى. ھېلىھەم قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدا نەقىشلىنىپ ھاياتىمدىكى قىممەتلىك مىزانغا ئايلانغان ئىدى. ئەينى چاغدا مەن يېڭى خىزمەتتىكى، تەجرىبىلىرىم كەمچىل، بولۇپمۇ كاتىباتلىق خىزمىتى ھەققىدە ئىنتايىن يۈزەكى چۈشەنچىدە ئىدىم. بىراق، مۇتەللىپكامنىڭ يۇقىرى تەلىپى ۋە ھۆججەتلەرنى تەكرار - تەكرار يازدۇرۇشى (شۇ چاغلاردا بەزى خىزمەت دوكلاتلىرى ۋە ھۆججەتلەرنى ئون قېتىم تەكرار يازغان ۋاقتلىرىممۇ بولغان) ئارقىسىدا مەن كاتىباتلىق خىزمىتىنىڭ ئاساسىي ماھارەتلىرى ۋە ئالاھىدىلىكىنى ئىگىلىدىم. بۇ مېنىڭ كېيىنكى خىزمەت ھاياتىمدا ۋە يېزىقچىلىق ھاياتىمدا ناھايىتى ئەسقاتتى.

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش - باشقۇرۇش خىزمىتى، مۇتەللىپكام ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدىغان خىزمەتلەرنىڭ بىرى ئىدى. مەن ئىدارىغا كىرىپ بىر - ئىككى يىلغىچە كاتىباتلىق خىزمىتى بىلەن ئالدىراش يۈردۈم. بۇ خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىققۇدەك بولغاندا، مۇتەللىپكام مېنىڭ خىزمەتتىكى دىققەت - ئېتىبارىمنى مەكتە ناھىيەسىنىڭ مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش - باشقۇرۇش خىزمىتىگە بۇرىدى ۋە ئۆزى باش بولۇپ مەكتە ناھىيەسىدىكى نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىق ئورۇنلىرىنى تەكشۈرۈش، ئارخىپىنى ئىشلەش ۋە قوغداشقا ئالاقدار چارە - تەدبىرلەرنى بېكىتىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىدۇق. بۇ جەريانداً، ئۇ ماڭا كەسپىي جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىمنى (ئالىي مەكتەپتە ئۆگەنگەن تارىخ ۋە ئارخېئولوگىيەگە ئائىت ئاساسىي بىلىملەرنى) جارى قىلدۇرۇشۇمنى، بولۇپمۇ مەكتىنىڭ تارىخ - مەدەنىيىتىگە ئائىت ماتېرىياللارنى توپلاپ، رەتلىشىمنى چېكلەپ تۇردى.

1992 - يىلى 11 - ئايدا، ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى خىزمەت يىغىنى ئۇرۇمچىدە ئېچىلدى. بۇ يىغىنغا مۇتەللىپكام مېنى ئەۋەتتى. مېنىڭ مەدەنىيەت يادىكارلىق - ئارخېئولوگىيە ساھەسىدىكى كەسپىي ھاياتىم شۇ يىغىندىن باشلاندى دېسەممۇ بولىدۇ. چۈنكى بۇ يىغىنغا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ساھەسىدىكى بارلىق نوپۇز ئىگىلىرى يىغىلغان بولۇپ، يىغىن جەريانىدا ئىسرائىل يۇسۇپ، ئىدرىس ئابدۇرۇسۇل، سابىت ئەخمەت، ھەسەن ئابدۇرېھىم قاتارلىق ئارخېئولوگ ۋە تەتقىقاتچىلىرىمىز بىلەن تونۇشۇش پۇرسىتىگە ئېرىشتىم. شۇنداقلا، شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى ۋىلايەت، ناھىيەلەردىن كەلگەن ئابدۇرېھىم سابىت،

ئابدىلىم قەييۇم، ئابدۇقادىر تۇرسۇن قاتارلىق (بۇ يەنغنا ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت ۋە ناھىيە-شەھەر قاتارلىق ئۇچ دەرىجىلىك مەمۇرىي رايوندىكى ئالاقىدار خادىملار قاتناشقان ئىدى) مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىق كەسپىي خادىملىرى بىلەن تونۇشتۇم، دوست بولدۇم. بۇ قېتىمقى يەغنىنىڭ كېينىكى ھاياتىمدىكى ئەھمىيىتى شۇ بولدىكى، مەن بىر تەرەپتىن مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى خىزمىتىگە بولغان تونۇش ۋە ئىشەنچىمنى ئاشۇردۇم. يەنە بىر تەرەپتىن مېنىڭ مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ساھەسىدىكى دوستلىرىم كۆپەيدى- يولۇم كېڭەيدى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، بۇ يەغن مېنىڭ ھاياتىمنى ئۆزگەرتتى دېسەممۇ بولىدۇ. چۈنكى، مۇشۇ يەغن ئارقىلىق مەن مەدەنىيەت، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى خىزمىتىگە تېخىمۇ ئىشتىياق باغلىدىم. ئۆزۈمنىڭ ئالىي مەكتەپتە ئوقۇغۇنگەن بىلىملىرىنى ئەمەلىيەت بىلەن بىرلەشتۈرۈش پۇرسىتىگە ئېرىشتىم. ھازىر شۇنداق ئويلايمەن، ئەگەر شۇ قېتىملىق يەغنىغا بارمىغان، مۇتەللىپكامنىڭ تارىخ-مەدەنىيەت جەھەتتىكى تەتقىقاتقا يېتەكلىشى، سەممىي غەمخورلۇقى بولمىغان بولسا، ئېھتىمال 1995-يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش-باشقۇرۇش ئورنىغا يۆتكەلمەي، داۋاملىق مەكتەپ ناھىيەلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى ۋە مەكتەپ ناھىيەلىك خەلق ھۆكۈمىتىدە ھاكىمغا كاتىپ بولۇپ تۇرۇۋەرگەن، ھازىرقى كەسپىي ھاياتىمدىن ئېغىز ئاچقىلى بولمايتتى.

مۇتەللىپكام ئۆزى ئىجتىمائىي ئالاقىگە ماھىر ئىدى، مېنىڭمۇ بۇ ساھەگە پۈت تىقىشىمغا تۈرتكە بولدى. مۇتەللىپكام بىلەن بىللە ئىشلىگەن تۆت يىللىق (1991-يىلى 9-ئايدىن 1995-يىلى 1-ئايغىچە) خىزمەت ھاياتىمدا، ئۇ مېنى يۇقىرى-تۆۋەندە ئېچىلغان ھەر خىل يەغنىلارغا ئەۋەتىپ تۇردى، شۇنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ئۆتكۈزۈلگەن مەدەنىيەت پائالىيەتلىرىگە قاتناشتۇراتتى. يۇقىرى-تۆۋەندىكى باشلىقلارنى ئىزدەپ مەسلە ھەل قىلدىغان ئىشلارغا مېنى بۇيرۇيتتى (بۇ بەك زىل ئىش بولۇپ، ئادەمدە خېلى چوڭ جۇرئەت ۋە يۈرەك بولمىغاندا، باشلىقلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئىككى ئېغىز سۆز قىلغىلى، مەسلىنى جايىدا ئوتتۇرىغا قويۇپ ھەل قىلغىلى بولمايتتى. دەسلەپتە مۇشۇ ئىش تۈپەيلى مۇتەللىپكامدىن رەنجىپ يۈردۈم، كېيىن ئامالسىز كۆندۈم، ھازىر ئويلىسام بۇمۇ بىر قابىلىيەت، «ھۇنەر» ئىكەن).

شۇ مەزگىلدىكى بىر ئىش ئېسىمدىن چىقمايدۇ:

1993-يىلى مۇتەللىپكام شنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىلەن كېلىشىپ، «دولان مەشرىپى» ناملىق بەدئىي سەنئەت فىلمىنى ئىشلەشكە تۈتۈش قىلدى، ئۇنىڭ بۇ پىلانى مەكتەپ ناھىيەسىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ مەدەنىيەت ھاياتىدىكى چوڭ ئىش بولۇپ، ناھىيەلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىمۇ قوللاپ تەستىقلىدى. بىراق، ئەينى چاغدا ناھىيە مالىيەسىدە قىينچىلىق بولغاچقا، بىر تۈركۈم مەبلەغنى ئۆزۈڭلار ھەل قىلىڭلار، دېدى. بۇ دېگەنلىك «بىز ئاز بىر قىسىم مەبلەغگە ئىگە، قالغان پۇلنى مۇتەللىپ سېپىيت ئۆزۈڭ ھەل قىل» دېگەنلىك ئىدى! بۇ چاغدا مۇتەللىپكام يەنە يۇقىرى-تۆۋەن قاتراشقا باشلىدى. قەشقەردە ئەركىن ئۆمەر (تورغات تاموژنسىنىڭ باشلىقى)، ئەختەم ئۆمەر (قەشقەر شەھەرلىك رادىيو ئىستانسىسىدا ئىشلەۋاتقان ئىدى)، ئۇرۇمچىدە تۇردى تۇنىياز (شنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى)، ئوسمان داۋۇت (شنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئوقۇغۇچىلار باشقارمىسىنىڭ باشلىقى)، ئابلىز ئابباس تىللا (شنجاڭ مۇھاجىرلار مېھمانخانىسىنىڭ مۇئاۋىن باش دىرېكتورى)، مۇھەممەت قاسىم (ئاپتونوم رايونلۇق سودا نازارىتىدە باشقارما باشلىقى) قاتارلىق يۇرتلۇقلارنىڭ قوللىشى بىلەن بىر تۈركۈم مەبلەغ توپلاندى. مەن بۇ ئىشلارغا شاھىت ئىدىم. مەن ئۇنىڭ مۇناسىۋىتە دائىرىسىگە، ئىجتىمائىي ئالاقىدىكى ئاجايىپ تالانتىغا ۋە سەۋرچانلىقىغا تولىمۇ قايىل بولدۇم. مۇتەللىپكام ئاردىدا مېنى بورتالاغا- ئالاتاۋ تاموژنسىنىڭ باشلىقى ياسىنھاجى مۇھەممەتنى ئىزدەشكە ئەۋەتتى. گەرچە بۇ مېنىڭ ئۆزۈم يالغۇز تۇنجى قېتىم سىرتقا ئىش بېجىرىشكە چىقىشىم بولسىمۇ، بىراق بىر يۇرتلۇق ئاكىمىز ياسىنھاجى مۇھەممەتنىڭ قوللىشى، مۇتەللىپكام ئۆگەتكەن ھۇنەرلەرنىڭ ئەسقېتىشى بىلەن ۋەزىپىنى ئورۇنلاپ كەلدىم. مۇتەللىپكام مەسئۇل بولۇپ ئىشلىگەن «دولان مەشرىپى» ناملىق بەدئىي سەنئەت فىلمى ئاخىرى كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشتى. دۆلەتنىڭ مۇشۇ جەھەتتىكى ئالىي مۇكاپاتىغىمۇ («تۇلپار» مۇكاپاتى)غا نائىل بولدى. مەن بۇ يەردە مەخسۇس بۇ فىلىم ھەققىدە گەپ قىلماقچى ئەمەس ئىدىم. بىراق، بۇ فىلىم ئارقىلىق مۇتەللىپكامنىڭ ئىجتىمائىي مۇناسىۋىتى، تەشكىلاتچانلىق ۋە

ئەۋلاد گۈرۈپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار نامىيرى

مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىش جەھەتتىكى ئىقتىدار، ئالاھىدىلىكى توغرىسىدا مىسال ئالغۇم كەلدى. چۈنكى، قۇرۇق قول بىلەن پۇل ھەل قىلىپ، تېلېۋىزىيە فىلمى ئىشلىگەن ئادەمدىن يەنە نەچچىسى بارلىقىنى بىلمەيمەن، ئەممىا بىزنىڭ مۇتەللىپ سىيىت ئاكىمىز شۇنداق قىلغان ھەم قىلالىغان ئادەم ئىدى!

مۇتەللىپكام نۇرغۇن ئارزۇ-ئارمانلىرىنى تاشلاپ كەتتى

ئۇنىڭ ئەڭ چوڭ ئارزۇسى، ئۆزىنىڭ قوشكېزەك بالىلىرى بولغان «سىناقتا قالغان مۇھەببەت»، «مەركىتلەر»، «زوردۇن سابىر ۋە مەكىت»، «توغراق ئوغلى»، «بۇلبۇلستان» قاتارلىق ئەسەرلىرىنىڭ نەشرىدىن چىقىشى ئىدى. ئۇ بۇ ئەسەرلىرى ئۈچۈن نەچچە ئون يىل تەر ئاققۇزغان، جاپالىق ئەجىر قىلغان ئىدى. ھالبۇكى، بۇ ئەسەرلەر ۋاقتىدا نەشر قىلىنماي، مەرھۇم ئارمان بىلەن كۆز يۇمدى! ئاكا، پېقىر ۋاپاسىز ئىنىڭىز «سىناقتا قالغان مۇھەببەت»، «مەركىتلەر» دېگەن ئەسەرلىرىڭىزنى قولىغا ئالغان ئىدى. ۋاھالەنكى، نەشرىياتچىلىق ئىسلاھاتى قايىنىمدا چايقىلىش ۋە ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلى كۆز بېشى بىلەن قېلىپ، ۋاقتىدا نەشر قىلىپ بېرەلمىدىم. نۆۋەتتە «سىناقتا قالغان مۇھەببەت» ۋە «مەركىتلەر» ناملىق ئەسەرلىرىڭىزنىڭ نەشرگە يوللاش ئالدىدىكى تەييارلىق ئىشلىرى تامام بولدى. ئىنىڭىزنىڭ بېشىدىكى ئوتمۇ سەل پەسكويغا چۈشتى. ئەسەرلىرىڭىز پات ئارىدا ئوقۇرمەنلەر بىلەن يۈز كۆرۈشىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا «بۇلبۇلستان» ناملىق ئەسىرىڭىزمۇ تەييار بولۇپ قالدى. قالغان «زوردۇن سابىر ۋە مەكىت»، «توغراق ئوغلى» ناملىق ئەسەرلىرىڭىزنىڭ دەرھال ئىز-دېرىكىنى قىلاي، يار-يۆلەكتە بولاي. ئاڭلىسام «مەن ئاتلىغان قىرلار» ناملىق ئەسىرىڭىزنى باشلىغان ئىكەنسىز، ئۇ ئەسىرىڭىزنىڭمۇ (مەيلى قانچىلىك پۈتكەن بولسۇن) نەشر قىلىنىشىغا كۈچ چىقىرىش يەنە مېنىڭ بۇرچۇم!

«دولان مەدەنىيىتى» مۇتەللىپ سىيىت يېقىنقى ئىككى يىلدا يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلغان، ئۆمرىگە تاۋالىق بولغان ئەدەبىيات-سەنئەت ساھەسىدىكى ئەمگىكى ئىدى. مەكىت ناھىيەتلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ژۇرنالنى چىقىرىشنى قارار قىلىپ، مۇتەللىپ سىيىتنى ئومۇمىي خىزمەتكە مەسئۇل قىلغاندىن كېيىن، ئۇ تۇنجى بولۇپ ماڭا تېلېفون قىلغان ھەم بۇ خۇش خەۋەرنى ماڭا يەتكۈزگەن ئىدى. ئەينى چاغدا تېلېفوندىكى ئۇنىڭ ھاياجان بىلەن ئېيتىلىۋاتقان ھەربىر ئېغىز سۆزى مېنى بەك تەسىرلەندۈرگەن ئىدى. مەن ئۇ چاغدا مۇتەللىپكامنى بىر گۆھەر تېپىۋالغاندەك خۇشال ھالەتتە ھېس قىلغان ئىدى. كېيىن ئۇ ژۇرنالنىڭ ئالاقىدار ئىشلىرى بىلەن ئۇرۇمچىگە كەلدى. بىز يۈز كۆرۈشكەندە، مەن ئۇنىڭ خۇشال كەيپىياتىغا قاراپ، ئۇنى يىگىرمە ياش ياشىرىپ قالغاندەك تۇيغۇغا كېلىپ قالغانىدىم. ئۇ ژۇرنالنىڭ تۇنجى سانىنى چىقىرىش ئۈچۈن ئۇرۇمچىدە بىر بېرىم ئايدەك تۇرۇپ قالدى. ئەينى ۋاقىتتا دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ ژۇرنال نەشرىياتچىلىق ئىشلىرىنى باشقۇرۇش قانۇن-نىزاملىرى تەڭشىلىۋاتقان، يېڭىدىن ژۇرنال چىقىرىش ۋە ئىلگىرى چىقىرىلغان ژۇرناللارنى يىللىق باھالاشتىن ئۆتكۈزۈش ئىشلىرىغا يېڭى تەلەپ ئوتتۇرىغا قويۇلۇپ، يېڭى ژۇرناللارنى تەستىقلاش توختىتىلغان ئىدى. بۇ ھال مۇتەللىپكامغا بەك تەسىر قىلدى. ئۇ بىر تۇرۇپ ژۇرنالنىڭ چىقماي قېلىشىدىن ئەنسىرىسە، يەنە بىر تۇرۇپ ژۇرنال چىقىرىش كېچىكىپ كېتىپ ناھىيە رەھبەرلىرى ۋە مەكىت خەلقىنىڭ ئۈمىدسىزلىنىپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى. مۇشۇ مەزگىللەردە، مەن دائىم دېگۈدەك ئۇنىڭ يېنىدا بولدۇم ۋە تەسىللى ئېيتىپ تۇردۇم. بىز ھەر قېتىم كۆرۈشكەندە ۋە كۈندە نەچچە قېتىم ئېلىنغان تېلېفوندا ئۇ بىرلا ئېغىز سۆزنى سورايتتى: «ژۇرنالدىن خەۋەر بارمۇ؟» مەن چاقچاق قىلىپ: «بۇ ژۇرنال بىلەن قالغىچە كىتابلىرىڭىزنى بالدۇرراق نەشر قىلىش ئىشى بىلەن قالسىڭىزچۇ؟» دېسەم، ئۇ: «كىتابقا سىز بار، بىراق ژۇرنال ۋاقتىدا چىقمىسا، مەن مەكىت خەلقىگە نېمە دەيمەن؟» دەپ جاۋاب بېرەتتى. ئۇنىڭ ئەجىر ۋە ئارزۇسىغا يارىشا 2013-يىلى 5-ئايدا ژۇرنالنىڭ تەستىقى چىقتى. بىراق، بىز ئويلىغان ۋە ئارزۇ قىلغان يىللىق نومۇر (بىر يىلدا بىر قېتىم ئىلتىماس قىلىپ تەكشۈرتىدىغان) بىلەن ئەمەس، بەلكى ھەر سانىدا بىر قېتىم تەكشۈرۈشكە، تەستىقلاشقا يوللايدىغان نومۇر بىلەن چىقتى. ئۇ چاغدا ئۇنىڭ كۆڭلى بەك يېرىم بولدى، مەن تەستىقنى ئۇنىڭ قولىغا بەرگەندە ئۇنىڭ لەۋلىرى ۋە قوللىرىنىڭ تىترىشىدىن ھەممە ئىشنى سېزىپ تۇردۇم. بىراق، ئۇ ناھايىتى تېزلا ئۆزىنى ئوڭشۇۋالدى ۋە: «بىر بولغان ئىش يەنە بولۇپ قالار ئوكام، ئاۋۋال بۇ سانىنى چىقىرىۋالايلى، قالغىنىنى كېيىن كۆرەرمىز»

دېدى. بۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ ھازىرقى ھالىتىگە ۋە سۆزلىرىگە قاراپ ئىچىم ئاغرىپ قالدى ۋە «بۇ ياشقا كىرگەندە نېمە جاپادۇ» دېگەننى خىيالىمدىن ئۆتكۈزدۈم. بىراق، بۇ خىيالنى قىلىۋېتىپ ئىتتىك بېشىمنى كۆتۈرۈپ مۇتەللىپكامغا قارىغان ئىدىم، ئۇنىڭ چىرايىدا بايامقى ھالەتتىن ئەسەر قالماپتۇ، قارىسام چىرايى پارلاپ، كۆزلىرى ئويناپ كېتىپتۇ. مەن ئۇنىڭ قىياپىتىدىكى بۇ ئۆزگىرىش ۋە ئۇنىڭدىكى ھاياجانىنى، ئۇمىدۋارلىقىنى كۆرۈپ بايامقى خىيال ۋە روھىي ھالىتىمدىن نومۇس قىلىپ قالدىم. ئۇ قولۇمنى تۇتۇپ: «بۇ ئىشنى قىلمىز دەپ كۆپ چارچىدۇق ئۇكام، بۇگۈن تۇزۇك بىر تەبرىكلەيلى» دېدى. مەن ژۇرنالنىڭ ئىشىنى كۆڭۈلدىكىدەك پۈتكۈزەلمەي جىلە بولۇپ تۇرغاندا، مۇتەللىپكامنىڭ بۇ گېپى ماڭا تەسەللى بولغاندەك بولدى، بىراق مېنى بىر خىل ئىچكى ھاياجان قاپلىۋالغان ئىدى. مۇتەللىپ سېيىت ئاجايىپ سەۋرچان، ئۇمىدۋار ئادەم دېسە!

«دولان مەدەنىيىتى»نىڭ تۇنجى سانى 2013 ـ يىلى 6 ـ ئايدا نەشردىن چىقتى. بۇ سان ژۇرنالنى مەن ئۆزۈم مەكتىكە ئېلىپ باردىم. ژۇرنالنىڭ نەشردىن چىققانلىقىنى ئاڭلاپ مۇتەللىپكامنىڭ قانچىلىك ھاياجانلانغانلىقىنى بىلمەن. بۇ ھاياجان مەكتىتە مەن ژۇرنالنى قولىغا بەرگەندە تېخىمۇ ئەۋجىگە چىققان ئىدى. مۇتەللىپكامنىڭ ئۇ چاغدىكى ھالىتىنى مەڭگۈ ئۇنتالمايمەن.

شۇ كۈنى كەچ، مۇتەللىپكام بىلەن ئىككىمىز ژۇرنالنىڭ تۇنجى سانىنى ئېلىپ، مەكتە ناھىيەلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋېن فۇلەي، ھاكىم ئابدۇغېنى جۇمە بىلەن كۆرۈشكىلى باردۇق. ئۇلار مەكتە دولان مەدەنىيەت مەيدانىدا كەچلىك سەنئەتنى تۇنجىنىڭ ساقلاپ تۇرغان ئىكەن. مەن ژۇرنالنى ھەر ئىككىيلەنگە بىردىن بەردىم. قارىسام، مۇتەللىپكام تىمتاس تۇرۇپتۇ. بۇ ھال خۇددى مۇئەللىم تاپشۇرۇق دەپتىرىنى تەكشۈرۈۋاتقان ئوقۇغۇچىنىڭ سۈكۈت بىلەن تۇرغان ھالىتىگە ئوخشايتتى. ناھىيە باشلىقلىرى ژۇرنالغا ناھايىتى يۇقىرى باھا بەردى ۋە مۇتەللىپكامنى تەبرىكلىدى! قارىسام، مۇتەللىپكام ئاپتاپتەك ئېچىلىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ شۇ چاغدىكى خۇشاللىقىغا ھېچنېمە توغرا كەلمەيتتى...

بۇلتۇر 1 ـ ئايدا مۇتەللىپكام يەنە شۇ ژۇرنالنىڭ ئىشى بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېچىلغان ئىككى يىغىن (ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش يىغىنى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى يىغىنى) مەزگىلىدە ئۇرۇمچىگە كەلدى. بۇ ۋاقىتتا مەكتە ناھىيەسىنىڭ ھاكىمى ئابدۇغېنى جۇمەمۇ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى يىغىنىغا قاتنىشىشقا كەلگەن بولۇپ، يىغىن ئارىلىقىدا بۇ ئىككىيلەن ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات ـ نەشرىيات، رادىيو ـ تېلېۋىزىيە ئىدارىسىنىڭ ژۇرناللارنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل باشلىقلىرى كۆرۈشۈپ ئالاقىدار مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلدى. گەرچە بۇ قېتىمقى ژۇرنالنىڭ يىللىق نومۇرى ھەل بولمىغان بولسىمۇ، بىراق ياخشى ۋەدىلەر بولۇنغاچ، مۇتەللىپكام خېلى خاتىرجەم قايتقان ئىدى. ئەپسۇسكى، بۇ قېتىملىق قايتىشنىڭ مەڭگۈلۈك قايتىش بولۇپ قالىدىغانلىقىنى خىيالىمغىمۇ كەلتۈرمىگەن ئىكەنمەن! بۇ قېتىم مۇتەللىپكام ئىلگىرىكىگە قارىغاندا بىر ئاز كەم سۆز ۋە رايىش بولۇپ قاپتىكەن. ئۇرۇمچىدە تۇرغان ئون نەچچە كۈن ئىچىدە ژۇرنالنىڭ ئىشلىرىنى سۆزلەشكەن ۋاقىتلاردىن باشقا ۋاقىتلاردا، ئاساسەن ئۆزىنىڭ ساۋاقداشلىرى، قايتا تەربىيە ئالغان چاغدىكى دوستلىرى ۋە مەكتىلىك پىشقەدەملەرنى يوقلاپ چىققان ھەم ئۇلار بىلەن ھەمسۆھبەت بولغان ئىدى.

مۇتەللىپكا! «دولان مەدەنىيىتى» ژۇرنىلىنىڭ يىللىق نومۇرىنىڭ تەستىقى 2 ـ ئاپرېل چىقتى. بۇ تەستىق مانا قولۇمدا. كۆڭلۈمدىكى گەپنى دېسەم، تەستىقنىڭ چىققىنى ياخشى بولدى، بىراق مەن خۇشال ئەمەس! مەن بۇنى سىزنىڭ قولىڭىزغا بېرەلىگەن بولسام، ئۆمرىڭىزنىڭ ئاخىرىدا بۇ ژۇرنال ئۈچۈن كۆيۈپ ـ پىشقان، يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلغان سىزدەك ئوت يۈرەك ئۇستازنىڭ ئۆز قولىغا بېرەلسەم، سىزنىڭ چېھرىڭىزدىكى جىلۋىنى، كۆزلىرىڭىزدىكى ئۈمىد ئۇچقۇنىنى كۆرەلسەم، قوللىرىڭىزدىكى ھاياجانلىق تىتىرەكنى سېزەلسەم ئۆزۈمنى چەكسىز خۇشال ۋە بەختلىك ھېس قىلغان بولاتتىم!

ئاكا سىز كەتتىڭىز! سىزنىڭ يوقلۇقىڭىز بىزگە مەڭگۈ تولدۇرغۇسىز بوشلۇق قالدۇردى. گەرچە بۇ بوشلۇقنى بىز تولدۇرالمىساقمۇ، بىراق ئىزىڭىزدا ماڭىمىز.

مۇھەررىرى: **مۇسا ئەھەد** (تەكلىپلىك)